

Kitabın Adı
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ustası 8

978-605-73235-0-7

Editör
Nebi NEMUTLU

Yazar
Komisyon

Dizgi Grafik Tasarımı
Mutlu Yayıncılık

Mutlu Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
www.e-mutlu.com

Yayıncı Sertifika No.
10628

WPC Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Osmangazi Mah. Mehmet Kopuz Sok.
No.: 17/1 Kırâç - Esenyurt / İSTANBUL

Matbaa Sertifika No.
50884

İstanbul, 2022

MUTLU
YAYINCILIK

Her hakkı ©Mutlu Yayıncılık'a aittir.
Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin, soru,
şekil ve grafikler, ELEKTRONİK, mekanik,
FOTOKOPİ ya da herhangi bir kayıt sistemiyle
çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Öğrenmek, Öğretmek KOLAY!

SEARCH

 www.sizmutlu.com

- www.sizmutlu.com eğitim portalına giriniz.
- **Öğretmen Üyeliğini** seçiniz üyelik formunu doldurunuz.
- Sisteme giriş yaparak **Akıllı Tahta** uyumlu tüm dijital içerikleri indirebilir, internete bağlı olsun veya olmasın dilediğiniz yerde kullanabilirsiniz.

“ mutlu öğretmen, mutlu öğrenci”

öğrenci ve öğretmen uygulamasını indirerek soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

AKILLI OPTİK UYGULAMA

Sonuçlar Anında Sende!

Akıllı Optik Uygulama öğrencilerimizin test sonucunu anında verir. Sonuçları detaylı olarak anında açıklar. Çözümü yanlış yapılan sorular için de çözümlere kolayca ulaşmanızı sağlar.

Öğretmenler **Akıllı Optik Uygulamayı**, öğrencilerin iyi oldukları ve geliştirilmesi gereken konularını tespit etmek için kullanabilirler. Böylece öğrencilerin sınavlara ne kadar hazır oldukları belirlenmiş olur ve sınav başarıları kolayca geliştirilir.

Öğretmenlere Neler Sağlar?

- Çok kısa sürede sınıfın başarısını ölçmenizi sağlar.
- Öğrencilerinizin hangi konularda eksik olduğunu tespit edebilirsiniz.

Öğrencilere Neler Sağlar?

- Test sonuçlarını anında gösterir.
- Her yerde kendinizi test edebilir ve sonuçlara ulaşabilirsiniz.
- Çözemediğiniz ya da yanlış yaptığınız sorular için çözüm videolarına ulaşabilirsiniz.

siz mutlu, biz mutlu, öğrenci mutlu

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl !
Kahraman ırkıma bir gül ! Ne bu şiddet, bu celâl ?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl !

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım !
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma ! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet !" dediğin tek dişi kalmış canavar ?

Arkadaş ! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak !" diyerek geçme, tanı :
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ ?
Şühedâ, fışkıracak, toprağı sıksan, şühedâ !
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, ilâhi, şudur ancak emeli :
Değmesin mabedimin göğsüne nâmâhrem eli.
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder-varsa-taşım,
Her cerîhamdan, ilâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl !
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl :
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl !

Mehmet Âkif ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha eîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaffet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyâsî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

1. AVRUPADAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI DEVLETİ

Uyanan Avrupa	9
Sarsılan Osmanlı	9
Fikir Akımları	10
Etkinlik Zamanı 1	12
Konu Testi 1	15

2. MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI

Mavi Gözlü Çocuk: Mustafa	21
Etkinlik Zamanı 2	24
Konu Testi 2	27

3. MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

Buhranlar Büyük Kahramanlar Doğurur	31
Adım Adım Liderliğe	31
Etkinlik Zamanı 3	34
Konu Testi 3	37
ÜNİTE TARAMA TESTİ 1 DİKKAT ÇIKABİLİR!	41

2. ÜNİTE

MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

1-2. I. DÜNYA SAVAŞI - I. DÜNYA SAVAŞI'NDA OSMANLI DEVLETİ

I. Dünya Savaşı'na Yol Açan Gelişmeler	49
Osmanlı Devleti'nin Son Savaşı: Birinci Dünya Savaşı	50
Kafkas Cephesi	50
Kanal Cephesi	51
Çanakkale Cephesi	51
Irak Cephesi	52
Suriye - Filistin Cephesi	52
Hicaz - Yemen Cephesi	52
Wilson İlkeleri	53
I. Dünya Savaşı Sonuçları	53
Etkinlik Zamanı 4	55
Konu Testi 4	58

3. MONDROS ATEŞKEŞ ANTLAŞMASI'NIN İMZALANMASI VE UYGULANMASI

4. CEMİYETLER VE KUVÂ-YI MİLLÎYE	
İşgal Yıllarında Anadolu	62
Cemiyetler ve Kuvâ-yı Millîye	63
Etkinlik Zamanı 5	66
Konu Testi 5	69

5. MİLLÎ MÜCADELE'NİN HAZIRLIK DÖNEMİ

Mustafa Kemal Samsun'da	73
Millî Şuur Uyanıyor	73
Bir İhtilal Bildirgesi: Amasya Genelgesi	73
İstiklâl Meşalesi: Erzurum Kongresi	74
Millî İradenin Sesi: Sivas Kongresi	75
Etkinlik Zamanı 6	77
Konu Testi 6	80

6. MİSAK-I MİLLÎ'NİN KABULÜ - BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN AÇILMASI

İstanbul'un İşgali ve Mebusan Meclisinin Dağıtılması	84
Büyük Millet Meclisinin Açılması	85
7. BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI ÇIKARILAN AYAKLANMALAR	
Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkarılan Ayaklanmalar	85

8. SEVR ANTLAŞMASI: GEÇERSİZ BİR ANTLAŞMA

Sevr Antlaşması: Geçersiz Bir Antlaşma	86
Etkinlik Zamanı 7	88
Konu Testi 7	91
ÜNİTE TARAMA TESTİ 2 DİKKAT ÇIKABİLİR!	95

3. ÜNİTE

MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

1. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE DOĞU VE GÜNEY CEPHELERİ

İlk Zafer Müjdesi: Doğu Cephesi	105
Anadolu'nun Güneyinde Millî Direniş	106
Maraş'ın Kahramanları	106
Antep'in Gazileri	106
Etkinlik Zamanı 8	108
Konu Testi 8	111

2. MİLLÎ MÜCADELE DÖNEMİNDE BATI CEPHELERİ

Kuvâ-yı Millîye'den Düzenli Orduya	113
I. İnönü Muharebesi	113
Teşkilat-ı Esasiye Kanunu	113
Londra Konferansı	113
Türk - Afgan Dostluk ve İş Birliği Antlaşması	114
İstiklâl Marşı	114
Moskova Antlaşması	114
II. İnönü Muharebesi	114
Kütahya - Eskişehir Muharebesi	115
Etkinlik Zamanı 9	116
Konu Testi 9	119

3. MAARİF KONGRESİ

Maarif Kongresi	123
-----------------------	-----

4. MİLLÎ MÜCADELE, MİLLÎ SEFERBERLİK: TEKALİF-İ MİLLÎYE

Millî Mücadele, Millî Seferberlik: Tekalif-i Millîye	123
Etkinlik Zamanı 10	125
Konu Testi 10	128

5. DİRENİŞTEN DİRİLİŞE: SAKARYA'DAN BÜYÜK TAARRUZ'A

Sakarya Meydan Muharebesi	130
Kars Antlaşması	131
Ankara Antlaşması	131
Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi	131
Mudanya Antlaşması	132
Etkinlik Zamanı 11	133
Konu Testi 11	136
Türkiye'nin Tapu Senedi: Lozan Antlaşması	140
Sanat ve Edebiyat Eserlerinde Millî Mücadele	141
Etkinlik Zamanı 12	143
Konu Testi 12	146
ÜNİTE TARAMA TESTİ 3 DİKKAT ÇIKABİLİR!	150

4. ÜNİTE

ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

1. ATATÜRK İLKELERİ

Atatürk İlkeleri.....	161
Cumhuriyetçilik.....	161
Milliyetçilik.....	161
Halkçılık.....	162
Devletçilik.....	162
Laiklik.....	163
İnkılapçılık.....	164
Etkinlik Zamanı 13.....	165
Konu Testi 13.....	168

2. SİYASİ ALANDAKİ GELİŞMELER

Siyasi Alandaki Gelişmeler.....	172
Saltanatın Kaldırılması.....	172
Ankara'nın Başkent İlan Edilmesi.....	172
Cumhuriyetin İlanı.....	172
Halifelğin Kaldırılması.....	173
1924 Anayasası'nın Kabulü.....	174
Etkinlik Zamanı 14.....	175
Konu Testi 14.....	178

3. HUKUK ALANINDAKİ GELİŞMELER

Hukuk Alanındaki Gelişmeler.....	182
----------------------------------	-----

4. EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDAKİ GELİŞMELER

Eğitim ve Kültür Alanındaki Gelişmeler.....	184
Tevhid-i Tedrisat Kanunu.....	184
Harf İnkılabı ve Millet Mektepleri.....	184
Türk Tarih Kurumu.....	185
Üniversite Reformu.....	186
Güzel Sanatlar ve Spordaki Gelişmeler.....	186
Etkinlik Zamanı 15.....	187
Konu Testi 15.....	190

5. TOPLUMSAL ALANDAKİ GELİŞMELER

Toplumsal Alandaki Gelişmeler.....	194
Şapka Kanunu ve Kıyafette Değişim.....	194
Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması.....	194
Soyadı Kanunu.....	194
Modern Türk Kadını.....	195

6. EKONOMİ ALANINDAKİ GELİŞMELER

Türkiye İktisat Kongresi ve Millî Üretim Seferberliği.....	195
Tarım Alanında Yapılan Çalışmalar.....	196
Sanayi ve Ticaret Alanında Yapılan Çalışmalar.....	196
Denizcilik Alanında Yapılan Çalışmalar.....	197
Sağlık Alanındaki Gelişmeler.....	197
Etkinlik Zamanı 16.....	198
Konu Testi 16.....	201

7. İLELEBET CUMHURİYET

İlelebet Cumhuriyet.....	205
Bir Devrin Tanığı: Nutuk.....	205
Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi.....	205
Atatürk İlke ve İnkılaplarının Temel Esasları.....	206
Etkinlik Zamanı 17.....	208
Konu Testi 17.....	211
ÜNİTE TARAMA TESTİ 4 DİKKAT ÇIKABİLİR!	215

5. ÜNİTE

DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

Demokratikleşme Yolunda Atılan Adımlar.....	225
Cumhuriyet Halk Fıkrası.....	225
Terakkiperver Cumhuriyet Fıkrası.....	226
Serbest Cumhuriyet Fıkrası.....	226
Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi.....	227
Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler.....	227
Etkinlik Zamanı 18.....	228
Konu Testi 18.....	231
ÜNİTE TARAMA TESTİ 5 DİKKAT ÇIKABİLİR!	235

6. ÜNİTE

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri.....	243
Tam Bağımsızlık - Gerçekçilik.....	243
Akılcılık - Mütakabiliyet (Karşılıklılık).....	243
Millî Menfaatleri Esas Alma.....	243
Barış - Dış Politikada Yaşanan Gelişmeler.....	243
Musul Sorunu / Nüfus Mübadelesi Sorunu.....	244
Balkan Antantı.....	245
Montrö Boğazlar Sözleşmesi.....	246
Sadabat Paketi.....	246
Misak-ı Millî'nin Son Zaferi: Hatay.....	246
Etkinlik Zamanı 19.....	248
Konu Testi 19.....	251
ÜNİTE TARAMA TESTİ 6 DİKKAT ÇIKABİLİR!	255

7. ÜNİTE

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

Atatürk'ün Ölümü ve Yankıları.....	263
İnsan Eserleriyle Yaşar.....	265
Etkinlik Zamanı 20.....	266
Konu Testi 20.....	269
Yeniden Sarsılan Dünya.....	273
II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye Etkileri.....	275
Demokrasi Yolunda Güçlü Adımlar.....	276
Etkinlik Zamanı 21.....	278
Konu Testi 21.....	281
ÜNİTE TARAMA TESTİ 7 DİKKAT ÇIKABİLİR!	285
Test Yanıt Anahtarı.....	292
Etkinlik Yanıt Anahtarı.....	293

1. Ünite

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

- ✓ AVRUPADAKİ GELİŞMELER VE OSMANLI DEVLETİ
- ✓ MUSTAFA KEMAL'İN ÇOCUKLUK DÖNEMİ VE ÖĞRENİM HAYATI
- ✓ MUSTAFA KEMAL'İN ASKERLİK HAYATI

KAZANIMLAR

- 1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.**
 - a) Fransız İhtilali ile ortaya çıkan siyasi düşüncelere, Avrupa devletlerinin sömürgecilik faaliyetlerine, Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinin Osmanlı siyasi ve sosyal yapısına etkisine kısaca değinilir.**
 - b) Osmanlı Devleti ile Avrupa devletlerinin yirminci yüzyılın başlarındaki durumu harita üzerinde gösterilir.**
 - c) Osmanlı Devleti'nin son döneminde siyasi ve sosyal hayatı etkileyen başlıca fikir akımlarına (Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük, Batıcılık) kısaca değinilir.**
- 2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur. Mustafa Kemal'in kişilik gelişimi ve yetişmesinde rol oynayan şahsiyetlere değinilir.**
- 3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.**
- 4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.**
 - a) Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı öncesinde yaptığı görev ve hizmetler üzerinde durulur.**
 - b) 31 Mart Olayı, Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları'na kısaca değinilir.**

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

UYANAN AVRUPA, SARSILAN OSMANLI, FİKİR AKIMLARI

ANLATIM

A. UYANAN AVRUPA

20. yüzyıla girdiğimizde Osmanlı Devleti Avrupalıların tabiriyle hasta adam iken Avrupa, Orta Çağ'ın karanlığını üzerinden atmış güçlü bir kıta hâline gelmişti. Bu değişimde neler etkili olmuştu acaba? Önce bu soruya cevap arayalım.

Avrupa, Orta Çağ'da kilisenin kontrolü altındaydı ve "Dogmatik Düşünce" olarak adlandırılan kilisenin her söylediğinin doğru kabul edildiği bir düşüncenin etkisindeydi. Siyasi iradeyi ve ekonomiyi kontrolü altında tutan kilisenin bu düşünce sistemi Reform, Rönesans, Coğrafi Keşifler ve Sanayi İnkılabı gibi gelişmelerle yıkılmış ve Avrupa'da Aydınlanma Çağı denen bir dönem başlamıştır.

Coğrafi Keşiflerle zenginleşen Avrupalılar, bilim, sanat ve edebiyata ilgi duyan bir sınıfın ortaya çıkmasıyla bu alanlarda gelişmiş, akıl ve bilimin ön plana çıkmasıyla kilisenin düşünceleri sorgulanmaya başlanmış ve bunun sonucunda Reform hareketi ile kilisenin eski gücü ve otoritesi yıkılmaya başlanmıştır. Kilisenin baskısından kurtulan Avrupa'da akıl ve bilim ön plana çıkıp Aydınlanma Çağı yaşanmıştır.

Bunun sonucunda gelişen bilim sayesinde buhar gücüyle çalışan gemiler yapılmış, dokuma fabrikaları kurulmuş, kas gücünden makine gücüne geçilmiştir.

Sanayi İnkılabı sonucunda da hammadde ve pazara ihtiyaç artmış ve bu da "Sömürgecilik" kavramını ortaya çıkarmıştır. Başta İngiltere olmak üzere Avrupa devletleri sömürge yarışına girmiş ve dünyayı ele geçirmeye çalışmışlardır.

İngiltere ele geçirdiği sömürgeler sayesinde "üzerinde güneş batmayan" ülke namını almıştır.

B. SARSILAN OSMANLI

Osmanlı zaman içinde Avrupa'da yaşanan gelişmelere ayak uyduramamış, bilimsel gelişmeleri takip edememiş, iç çekişmelerle giderek zayıflamıştı. Devleti kurtarmak için yapılan ıslahat girişimlerinden de istenen sonuçlar alınamamış, girilen savaşlar kaybedilmiş, lüks ve israf artmış bunun sonucunda da askeri ve ekonomik olarak çöküş yaşanmıştır.

Coğrafi Keşiflerle ticaret yollarının değişmesi Osmanlı ekonomisine büyük darbe vurmuş, kapitülasyonlar Osmanlı topraklarını açık pazar hâline getirip Avrupalıların sanayi mallarını ucuz şekilde Osmanlı topraklarına sokup sattıkları bir araç hâline getirmiştir. Böylece Osmanlı'da üretim giderek azalmış, gümrük gelirlerinin azalmasıyla Osmanlı bütçesi açık vermiş ve bunun sonucunda Avrupa ülkelerinden dış borç alınmak zorunda kalınmıştır.

Osmanlı Devleti, ilk dış borcu 1854 yılında İngiltere'den almıştır.

Dış borçların ödenmesinde yaşanan sorunlar Avrupalıların Osmanlı gelirlerini kontrol altında tuttuğu "Düyûn-u Umûmiye" adlı bir teşkilatı kurmasına yol açmış ve böylece Osmanlı Devleti ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.

Osmanlı Devleti'ni en fazla sarsan olaylardan biri de 1789 Fransız İhtilali olmuştur. Hürriyet, eşitlik, adalet sloganı ile ortaya çıkan Fransız İhtilali, milliyetçilik düşüncesinin yaygınlaşmasına neden olmuş, bunun sonucunda Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıklar Avrupa devletlerinin desteği ve kışkırtmasıyla isyanlar çıkarmışlardır. İlk olarak Sırların başlattığı isyanlar Yunanlıların bağımsızlığını kazanmasıyla devam etmiş ardından Balkan ulusları teker teker Osmanlı topraklarından koparılmıştır.

FİKİR AKIMLARI

Osmanlı aydınları ise ülkede yaşayan milletleri bir arada tutmak için çeşitli fikir akımları ortaya atmışlardır. Bu fikir akımları Osmanlıcılık, İslamcılık, Batıcılık ve Türkçülük idi.

Osmanlıcılık: Bu fikri savunanlara göre dil, din, ırk ayrımı yapılmadan herkes Osmanlı çatısı altında birleşmeli idi. Bunun için önce Tanzimat ve Islahat Fermanları ilan edilmiş, ardından 1. ve 2. Meşrutiyetler yayınlanmıştır. Bu fikir Jön-Türkler ve İttihatçılar tarafından desteklenmiştir.

İslamcılık: Bu düşünceyi savunanlara göre ise Müslüman kimliği altında birleşmeli ve devlet Müslümanlar sayesinde kurtulmalıdır. Bu fikir Mehmet Akif (Ersoy), Cemalettin Afgani, Sait Halim Paşa ve Padişah II. Abdülhamit tarafından desteklenmiştir.

Batıcılık: Bu düşünceyi savunanlar ise batıda yaşanan bilimsel ve teknik gelişmelerden yararlanmayı, batıya ayak uydurmayı gerekli görmüş, böylece batı örnek alınarak modernleşip kurtuluşun mümkün olduğunu savunmuşlardır.

Bu fikir Tefik Fikret, Abdullah Cevdet ve Celal Nuri (İleri) gibi aydınlarca savunulmuştur.

Türkçülük: Bu fikrin savunucularına göre ise Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur, bu yüzden Türk unsur birleştirilmelidir şeklinde düşünülmüştür. Bu fikir Mehmet Emin (Yurdakul), Ziya (Gökalp), Yusuf (Akçura) ve Gaspıralı İsmail gibi aydınlarca savunulmuştur.

Batıcılık ve Türkçülük yeni Türk devletinde geçerli olan fikir akımları olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde çıkan azınlık ayaklanmalarına karşı bazı devlet adamları azınlıklara çeşitli haklar vererek bu isyanları durdurmayı düşünmüş, bunun sonucunda da Tanzimat (1839) ve Islahat Fermanları (1856) ilan edilmiştir. Tanzimat Fermanı ile padişahın yetkileri ilk kez kısıtlanırken Islahat Fermanı ile azınlıklara geniş haklar verilmiş ancak bu fermanlar da azınlık ayaklanmalarını engelleyemeyince Osmanlı aydınları çareyi Meşrutî yönetime geçmekte görmüştür. 1876 yılında 2. Abdülhamit tarafından Jön Türklerin baskısıyla ilan edilen "Kanun-i Esasi" ile Osmanlı'da ilk kez padişahın yanı sıra halkın yönetime katılmasını sağlayan Meşrutiyete geçilmiştir. Mebusan Meclisi kurulup azınlıklar da ülke yönetimine dahil edildiyse de bu durum azınlık isyanlarını engelleyememiş ve 2. Abdülhamit de meclisi kısa bir süre sonra kapatmıştır (1878).

İttihat ve Terakki Cemiyetinin çalışmaları sonucunda 1908 yılında 2. Abdülhamit meşrutiyeti tekrar ilan etmiş ancak bu sefer de İstanbul'da meşrutiyete karşı olanların ön ayak olduğu 31 Mart vakası patlak vermiştir. Bu olay Selanik'te hazırlanan Hareket Ordusu ile bastırılmış, ardından 2. Abdülhamit tahtan indirilip yerine V. Mehmet Reşat getirilmiştir (1909).

İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından Selanik'te hazırlanan Hareket Ordusunun başkanlığını Mahmut Şevket Paşa, kurmay başkanlığını da Mustafa Kemal yapmıştır.

31 Mart Vakası'ndan sonra ülke yönetimi İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin eline geçmiş, bu dönemde Trablusgarp Savaşı (1909), 1. ve 2. Balkan savaşları (1912) yaşanmış ardından 1. Dünya Savaşı çıkmış ve Osmanlı Devleti bu savaş sonunda tarih sahnesinden silinmiştir.

TARİH SÖZLÜĞÜ

Aydınlanma Çağı: Avrupa'da 18. yüzyılda gelişen, Orta Çağ'ın ön yargı ve ideolojilerinden uzak, bilgiye dayalı özgür ve akılcı düşünceyi temsil eden döneme denir.

Reform: Katolik Kilisesi'nin düşüncelerinin sorgulandığı ve kilisenin kendisini düzeltmek zorunda kaldığı, skolastik düşünce olarak adlandırılan kilise düşüncesinin yıkıldığı dönemdir.

Rönesans: Avrupa'da XIV. yüzyılın sonlarında başlayan ve "yeniden doğuş" anlamına gelen bilim, kültür, sanat ve edebiyat alanındaki gelişmelerin yaşandığı dönemdir.

Coğrafi Keşifler: 15. yüzyılın sonlarında başlayıp yeni kıta ve adaların keşfiyle sonuçlanan seyahatlere denir.

Sanayi İnkılabı: Avrupa'da 18. yüzyılın ikinci yarısında başlayan ve buhar gücünün makinelerde kullanılması, insan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından makine gücüne dayalı üretim tarzına geçilmesini sağlayan gelişmeye denir.

Tanzimat Fermanı: 1839 yılında 2. Mahmut tarafından ilan edilen, halka özgürlükler veren ve halkı eşit hâle getirmeyi amaçlayan düzenlemedir.

Islahat Fermanı: 1856 yılında Abdülmecid tarafından ilan edilen, azınlıklara daha fazla ayrıcalık verilmesini sağlayan düzenlemedir.

Meşrutiyet: Yönetime padişahın yanı sıra halkın da katılmasını sağlayan yönetim biçimidir.

Kanun-i Esasi: Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene geçilmesini sağlayan Osmanlı'nın ilk anayasasıdır.

31 Mart Vakası: Meşrutiyet karşıtlarının 1909 yılında İstanbul'da çıkardığı bir ayaklanmadır.

İOKBS SORUSU

Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecinde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Osmanlıcılığın gerçekçi bir çözüm olmadığı kısa sürede görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlıcılık akımının geçerliliğini yitirmiş olduğunun bir göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi
- B) Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme hakkının verilmesi
- C) Mebusan Meclisinde tüm Osmanlı unsurlarına temsil hakkının verilmiş olması
- D) Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı Devleti'nden ayrılması

ÇÖZÜM

Metne göre Osmanlıcılık akımı ile tüm halk Osmanlı çatısı altında tutulmak istenmiştir. B ve C seçeneklerinde verilenler bu amaca uygun çalışmalardır. A seçeneği ise savaşı Almanya'nın kazanacağı düşüncesiyle yapılmış siyasi ve askeri bir tercihtir. Ancak D seçeneğinde verilen bilgiye göre Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı'dan ayrılması Osmanlıcılık fikriyle sağlanmak istenen birliğin gerçekleşmediği ve kopmalar olduğunun göstergesidir.

Cevap D

A. Aşağıda verilen bilgilerden **doğru** olanlara “D”, **yanlış** olanlara “Y” yazınız.

- 1. Aydınlanma Çağı, Osmanlı Devleti’nde yaşanan bir dönemdir.
- 2. Coğrafi Keşiflerle Avrupalılar zenginleşmeye başlamış, bunun sonucunda sanat ve edebiyattan zevk alan bir sınıf ortaya çıkmıştır.
- 3. Reform, “Yeniden Doğuş” anlamına gelen ve Avrupa’da, bilim, sanat ve edebiyat alanında yaşanan gelişmelerdir.
- 4. Sanayi İnkılabı ilk olarak Fransa’da ortaya çıkmıştır.
- 5. Sömürgecilik, Avrupa’da yaşanan Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkan makineleşme sonucu pazar ve ham madde ihtiyacının artması nedeniyle zayıf ülkelerin kontrol altına alınması olayıdır.
- 6. Coğrafi Keşifler, Rönesans, Reform ve Sanayi İnkılabı gibi gelişmeler Osmanlı Devleti’ni olumlu yönde etkilemiştir.
- 7. Osmanlı Devleti kapitülasyonlar ve Düyûn-u Umûmiye teşkilatının etkisiyle 19. yüzyılın sonlarından itibaren ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.
- 8. 1789 Fransız İhtilali ile ortaya çıkan hürriyet, eşitlik, adalet, milliyetçilik gibi fikirler Osmanlıya bağlı milletlerin isyan edip devletten kopmasına neden olmuştur.

B. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri, ilişkili olduğu kelimelerle doğru bir şekilde tamamlayınız.

Osmanlıcılık**İslamcılık****31 Mart Vakası****Batıcılık****1908****Tanzimat Fermanı****Türkçülük****1909****Islahat Fermanı****Kanun-i Esasi**

1. Osmanlı Devleti’ni kurtarmak için ortaya atılan ve dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın bütün milletleri kapsayacak bir üst kimlik oluşturmaya çalışan fikir akımına denir.
2. Osmanlı Devleti’nde padişahın yetkileri ilk kez ile sınırlandırılmıştır.
3. düşüncesi ile Müslüman milletlerin Osmanlı Halifesi etrafında birleştirilmesi amaçlanmıştır.
4. 1876’da ilan edilen ile Osmanlıda ilk kez meşrutî yönetime geçilmiştir.
5. fikrinin savunucuları, Avrupa’daki gelişmelerin örnek alınarak devletin modernleştirilmesi gerektiğini düşünmüşlerdir.
6. 2. Meşrutiyet yılında ilan edilmiştir.
7. yılında çıkan Osmanlıda yönetime karşı çıkan ilk ayaklanmadır.
8. Ziya Gökalp fikrinin en önemli savunucularından biridir.

C. Aşağıdaki kavramların ne anlama geldiğini kısaca altlarındaki boş yere yazınız.

1. Dogmatik Düşünce

.....

2. Reform

.....

3. Rönesans

.....

.....

4. Tanzimat Fermanı

.....

5. Meşrutiyet

.....

6. Düyun-u Umumiye

.....

.....

7. Sömürge

.....

.....

D. Avrupa'da yaşanan ve Avrupa'nın ekonomik, kültürel, bilimsel ve siyasi açıdan gelişmesine neden olan olayları yazınız.

1.

2.

3.

4.

5.

E. Aşağıda verilen sonuçları, neden olan olaylarla eşleştiriniz ve altta verilen kısma cevapları yazınız.

1 Hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik fikrini yaygınlaştırdı.

a Islahat Fermanı

2 Yeni kıta ve adaların bulunmasına neden oldu.

b Düyun-u Umumiye

3 Pazar ve ham madde ihtiyacını artırıp sömürgeciliğe neden oldu.

c İttihat ve Terakki Cemiyeti

4 Osmanlının ekonomik bağımsızlığını kaybetmesine oldu.

d Fransız İhtilali

5 Azınlıklara geniş haklar verilmesini sağladı.

e Coğrafi Keşifler

6 Meşrutiyetin ikinci kez ilan edilmesini sağladı.

f Sanayi İnkılabı

1

2

3

4

5

6

F. Verilen kavramların hangi toplumda ortaya çıktığını ilişkili olduğu yere göre işaretleyiniz.

	<u>Osmanlı Devleti</u>	<u>Avrupa</u>
1. Dogmatik Düşünce	☐	☐
2. Islahat Fermanı	☐	☐
3. Coğrafi Keşifler	☐	☐
4. Reform	☐	☐
5. Kanun-i Esasi	☐	☐
6. Rönesans	☐	☐
7. 31 Mart Vakası	☐	☐
8. Batıcılık	☐	☐
9. Sanayi İnkılabı	☐	☐
10. Azınlık isyanları	☐	☐

KONU TESTİ

UYANAN AVRUPA, SARSILAN OSMANLI FİKİR AKIMLARI

1

1.

Avrupa'da Yeni Çağ'da, Rönesans hareketleri ve Hümanizm akımıyla başlayıp Coğrafi Keşifler ve Reform hareketleriyle devam eden gelişmeler, akli ön plana çıkarmış, bu gelişmeler, insanı baskılardan kurtararak özgür bir düşünce ve değerler sistemi getirmiştir. Gerçeğe akıl yoluyla ulaşmayı hedefleyen bir hayat anlayışının oluşmasına zemin hazırlayan bu düşünce yapısı Avrupa'da insanı merkeze alan, akla ve gerçeğe dayalı bir hayat anlayışını ortaya çıkardı. Avrupa'da 18. yüzyılda gelişen, önceki dönemlerin ön yargı ve ideolojilerinden uzak, bilgiye dayalı özgür ve akılcı düşünceyi temsil eden bu döneme Aydınlanma Çağı denir.

Buna göre Avrupa'da Aydınlanma Çağı'nın gerçekleşmesinde;

- I. Ekonomik olarak zenginleşme,
- II. Dinin toplum hayatında etkisinin artması,
- III. Akla ve gerçeğe uygun hareket etme

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

2.

1789'da başlayan Fransız İhtilali, kısa sürede ülke geneline yayılmış ve bir şiddet gösterisine dönüşmüştür. Halk, yönetime el koymuş ve krallık rejimi yıkılmıştır. 1789'da Fransız "İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirisi" yayımlanmış, bu bildiriyle insanların, hakları bakımından hür ve eşit doğdukları ve öyle yaşayacakları vurgulanmıştır. Hürriyet, mülkiyet, güvenlik gibi hakların yanı sıra her türlü egemenliğin millete ait olduğu bildiride yer almıştır.

Metne göre Fransız İhtilali'nin halka sağladığı kazanımlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Baskıcı yönetimden kurtulma
B) Özgürce yaşama hakkı
C) Can ve mal güvenliğini sağlama
D) Ekonomik olarak eşit haklar elde etme

3.

Bariş

Sanayi İnkılabı ile buhar gücünün makinelerde kullanılması sağlandı böylece insan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından makine gücüne dayalı üretim tarzına geçildi. Sanayinin gelişmesiyle fabrikalar kurulmaya başlandı. Sanayileşen ülkeler ham maddeye ihtiyaç duydular ve ürettikleri malları satabilecekleri yeni pazar arayışına girdiler. Ekonomik ve askeri yönden güçlü olan devletler, geri kalmış ülkeleri birer ham madde kaynağı ve açık pazar olarak gördüler, onlara ait toprakları işgal ederek sömürgeleştirdiler.

Bu metinden Sanayi İnkılabı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İlk olarak İngiltere'de başladığına
B) Sömürgeciliğe neden olduğuna
C) Fabrikalarda çalışacak iş gücüne ihtiyaca neden olduğuna
D) Bazı devletlerin ekonomik olarak gelişmesine neden olduğuna

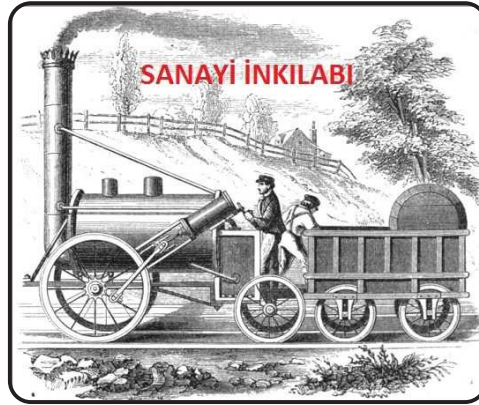

4. I. Rönesans ve Reform
II. Fransız İhtilali
III. Sanayi İnkılabı
IV. Aydınlanma Çağı

Verilenlerden hangisinin Osmanlı Devleti'ndeki milletlerin dağılmasına neden olduğu söylenebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5.

Verilen görselden hareketle Sanayi İnkılabı ile ilgili öncelikle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ulaşım alanında kolaylıklar sağlamıştır.
B) Yolculuk sürelerinin kısalmasına katkı sağlamıştır.
C) Ürünlerin taşınmasını kolaylaştırmıştır.
D) İşçi sınıfının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

6. Coğrafi Keşifler ve ticaret yollarının değişmesi ile zenginleşen Avrupa'da bilim ve sanat alanında Rönesans, din alanında ise Reform hareketi gerçekleşti. Böylece deney ve gözleme dayanan bilimin önü açıldı. Tüm bunların sonucunda yaşanan Aydınlanma Çağı ile Avrupa'da bilimsel ve teknolojik gelişmeler hız kazanmış, Sanayi İnkılabı ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti ise Avrupa'da yaşanan bu gelişmelere ayak uyduramamıştır.

Bu metinden hareketle Avrupa ve Osmanlı'da yaşanması beklenen gelişmeler arasında aşağıdakilerden hangisinin yer alması beklenemez?

- A) Osmanlı'da yönetim sisteminin değişmesi
B) Avrupa'da ekonomik zenginliğin artması
C) Avrupa'da akıl ve bilimin ön plana çıkması
D) Osmanlı'da ekonomik sıkıntıların artması

7. XV. yüzyılda Avrupa'da yaşanan gelişmelerden biri olan Coğrafi Keşifler sonucu okyanuslara açılan Avrupalı devletler hem Amerika kıtasını keşfettiler hem de doğunun zenginlik kaynağı olarak bilinen Hindistan'a denizden ulaştılar. Keşfedilen bu yerlerdeki kaynakları kendi ülkelerine taşıyarak zenginleştiler. Bu zenginlik sonucunda Avrupa'da bilim, sanat ve edebiyat da hızla gelişti. Bu gelişmelerin yaşandığı döneme "yeniden doğuş" anlamına gelen Rönesans adı verildi. Rönesans'la akıl ve bilim ön plana çıkarken dogmatik düşünceler sorgulanmaya başlandı. Bunun sonucunda Katolik Kilisesi toplum üzerindeki gücünü ve denetimini kaybetmeye başlamış ve Reform hareketi ile Katolik Kilisesi kendisini düzeltmek, siyasi ve ilmî alanlardan elini çekmek zorunda kalmış ve bu gelişmeler neticesinde Katolik Kilisesinin toplum üzerindeki etkisi azalmıştır. Kilisenin baskısından kurtulan Avrupalılar, aklın ve bilimin rehberliğinde hızla gelişmeye ve aydınlanmaya başlamıştır.

Bu metinden hareketle;

- I. Coğrafi Keşifler Avrupalıların zenginleşmesine neden olmuştur.
- II. Rönesans bilim, sanat ve edebiyat alanında ortaya çıkmıştır.
- III. Reform kilise otoritesine karşı yapılmıştır.
- IV. XV. yüzyıldan sonra Avrupa her yönden Osmanlı'dan üstün hâle gelmiştir.

yargılarından hangisine kesin olarak ulaşılamaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8.

Yukarıdaki haritada 20. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin sınırları verilmiştir.

Osmanlı Devleti yıkıldığında sınırlar Anadolu toprakları ile sınırlı olduğu düşünülürse Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Toprak kayıpları yaşamıştır.
- II. Nüfusu azalmıştır.
- III. Bilim ve teknolojide Avrupa'nın gerisinde kalmıştır.
- IV. Gelir kaynakları azalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) Yalnız III. D) II, III ve IV.

9. Aşağıdaki tabloda Osmanlı Devleti'nde yapılan bazı düzenlemeler verilmiştir.

Düzenleme	Tarihi
Tanzimat Fermanı	1839
Islahat Fermanı	1856
Kanun-i Esasi'nin İlanı	1876
1. Meşrutiyet'in İlanı	1876
2. Meşrutiyet'in İlanı	1908

Bu tabloya göre;

- I. Halka yeni haklar verilmiştir.
- II. Ekonomik sorunlar çözülmeye çalışılmıştır.
- III. Yönetim şekli değişmiştir.
- IV. Devletin çöküşü engellenmeye çalışılmıştır.

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II
C) II ve III D) I, III ve IV.

10. Aşağıda Tanzimat ve Islahat fermanları ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Osmanlı devlet adamları 19. yüzyılda başlayan azınlık isyanlarını önleyebilmek için çeşitli çalışmalar yaptılar. Padişahın iradesiyle yayınlanan Tanzimat Fermanı (1839) ile halkın ve azınlıkların zaten var olan hakları yasal güvence altına alındı. Bu yolla azınlıkların devlete olan bağlılığını artırmak ve devleti dağılmaktan kurtarmak istediler. Ancak bağımsızlık hayaline kapılan azınlıklar, atılan bu adımlara rağmen isyan etmekten vazgeçemediler. Bunun üzerine 1856'da Avrupalı devletlerin de baskısıyla Islahat Fermanı adıyla yeni bir ferman yayınlandı. Bu fermanla azınlıkların hakları Müslümanlarla eşit hâle getirildi. Tüm bu çalışmalara rağmen azınlık isyanları önlenemedi.

Bu metne göre Tanzimat ve Islahat fermanlarının yayınlanma amaçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

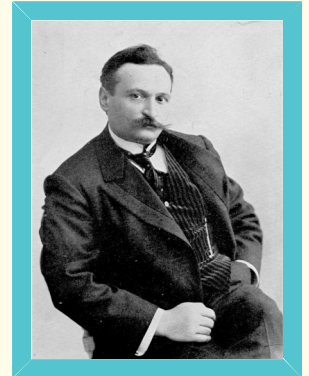
- A) Azınlık isyanlarını önlemek
B) Avrupa devletlerinin baskısını önlemek
C) Yönetim şeklini değiştirmek
D) Eşit hakka sahip bir toplum yapısı oluşturmak

11. Avrupa'da Aydınlanma çağı ile birlikte başlayan bilim ve teknolojide yaşanan gelişmeler bazı Osmanlı aydınlarının yönünü Batı'ya dönmesine neden oldu. Tefvik Fikret gibi aydınlarca savunulan bu düşünceye göre devletin kurtuluşu Batılılaşma fikrinde idi. Batıcılık adı verilen bu fikrin savunucuları, Avrupa'daki gelişmelerin örnek alınarak devletin modernleştirilmesi gerektiğini düşünmüşlerdir.

Bu metinden hareketle Batıcılık fikri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenirse doğru olmaz?

- A) Padişahın isteği ve desteği ile ortaya çıkmıştır.
B) Batı hayranlığının göstergesidir.
C) Avrupa'da yaşanan bilimsel gelişmelerin etkisiyle ortaya çıkmıştır.
D) Modern bir devlet oluşturma amacına yöneliktir.

Tefvik Fikret

12. Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkileyen unsurlardan biri olmuştur. Sanayileşen ve seri üretime geçen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç etmişler ve Osmanlı toprakları uluslararası ortak pazara dönüşmüştü. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen ucuz ürünlerle dolmuş, insanlar, ucuz ithal mallara yönelince malını satamayan yerli esnaf üretimini durdurmak zorunda kalmıştı.

Buna göre Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) İşsiz insan sayısında artma yaşanmasına
- B) Devletin vergi gelirlerinin artmasına
- C) Ülke topraklarının Avrupalı devletlerin açık pazarı hâline gelmesine
- D) Küçük el tezgâhlarında ve el emeğiyle yapılan üretimde azalma yaşanmasına

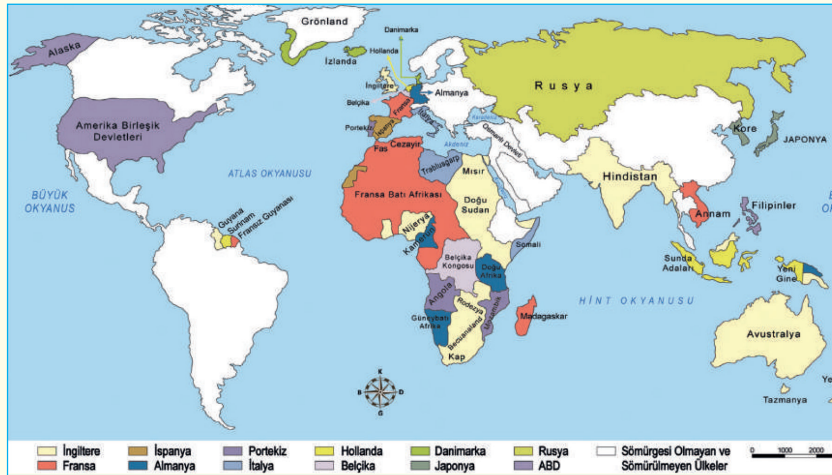
13. 15. yüzyılın sonlarında başlayan Coğrafi Keşifler sonucu ticaret gemileri Akdeniz'den ayrılıp Atlas Okyanusu'na doğru kaydı. Bunun sonucunda Osmanlı Devleti'nin kontrolündeki İpek ve Baharat Yolları önemini kaybederken, Akdeniz ticareti de canlılığını yitirdi. Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirleri büyük ölçüde azaldı. Osmanlı Devleti de gümrük gelirlerini artırmak için bazı devletlere kapitülasyonlar verdiyse de zamanla bu da Osmanlı ekonomisine zarar vermeye başladı. Ayrıca Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı da Osmanlı Devleti'ni ekonomik olarak olumsuz etkiledi.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi söylenirse doğru olmaz?

- A) Coğrafi Keşifler ticaret yollarının yön değiştirmesine neden olmuştur.
- B) Osmanlı Devleti her geçen gün ekonomik kayba uğramıştır.
- C) Osmanlı toprakları zamanla sömürge hâline gelmiştir.
- D) Avrupalılar Coğrafi Keşifler ve Sanayi İnkılabı ile ekonomik güç kazanmıştır.

14.

Yukarıdaki haritada 20. yüzyılın başlarında sömürgeci devletler ve sömürgelerin dağılımı verilmiştir.

Verilen haritaya göre;

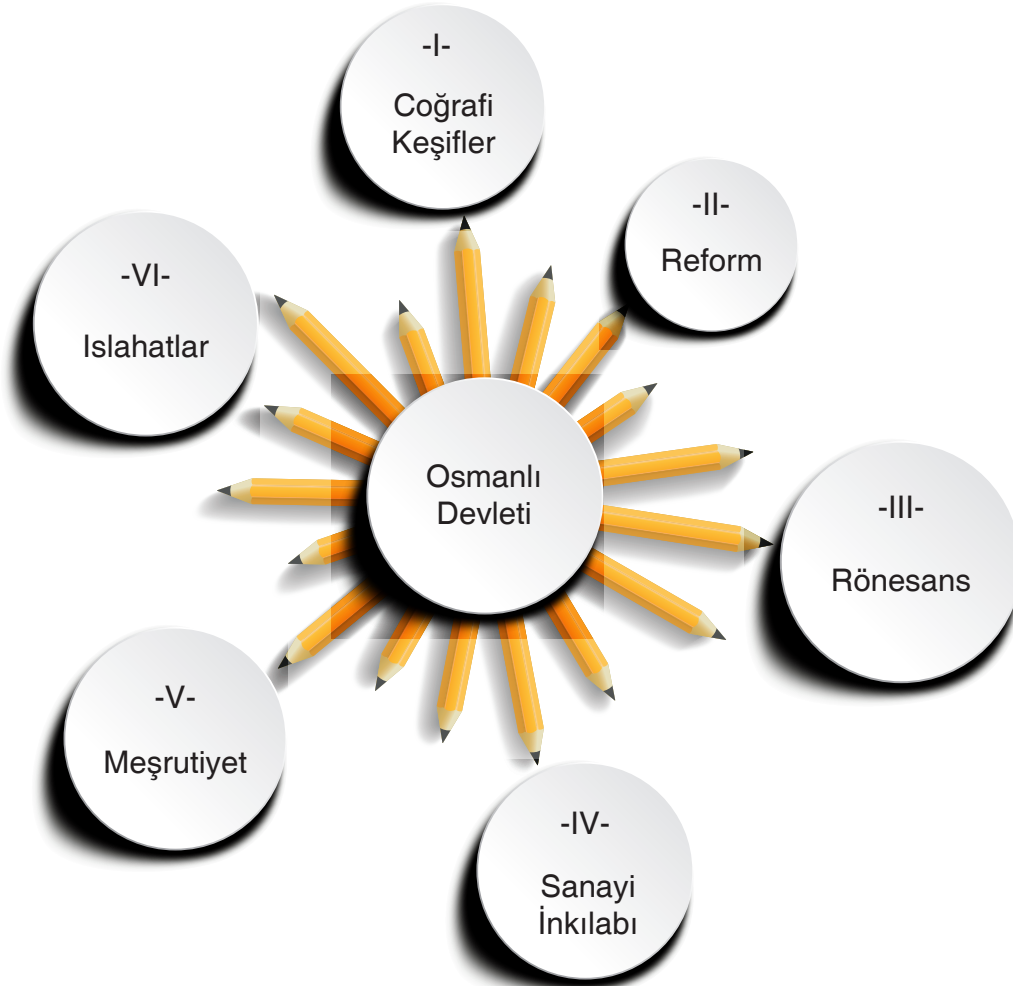
- I. İngiltere ve Fransa en büyük sömürgeci devletlerdir.
- II. Afrika kıtasının büyük bölümü sömürge durumundadır.
- III. Osmanlı Devleti sömürgeci devletlerdendir.
- IV. Avrupa ülkelerinin hepsinin sömürgesi vardır.

yargılarından hangilerine öncelikle ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) Yalnız III.
- D) II, III ve IV.

15.

Yukarıda verilenlerden hangileri Osmanlı Devleti'nin yıkılmasını önlemeye yönelik çalışmalara örnektir?

A) I ve II.

B) II, III ve IV.

C) V ve VI.

D) I, II, III ve IV.

